

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Jitky Zavřelové a soudců Petra Mikeše a Milana Podhrázkého v právní věci žalobkyně: **Mgr. S. B.**, zastoupená JUDr. Mgr. Filipem Rigelem, Ph.D., advokátem se sídlem Teplého 2786, Pardubice, proti žalované: **městská státní zástupkyně v Brně**, se sídlem Polní 41, Brno, zastoupená JUDr. Radkem Ondrušem, advokátem se sídlem Bubeníčкова 502/42, Brno, proti rozhodnutí žalované ze dne 15. 6. 2018, čj. 1 SPR 348/2018-26, o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 22. 10. 2020, čj. 30 A 133/2018-87,

t a k t o :

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 4 114 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího zástupce.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaná jako vedoucí státní zástupkyně přípisem z 11. 6. 2018 předvolala žalobkyni na 15. 6. 2018 v 9:00 hodin do své kanceláře k projednání postupu žalobkyně ve věci vedené pod sp. zn. 4 ZN 2761/2017. Žalobkyně emailem z 15. 6. 2018 z 8:22 hodin informovala žalovanou, že neshledává žádný důvod k projednání dané věci s tím, že její postup byl správný. Nad rámec tohoto uvedla, že týž den se bude v 10:00 a v 10:45 hodin účastnit veřejných zasedání, na která se musí připravit.

[2] Žalovaná později téhož dne udělila žalobkyni pod čj. 1 SPR 348/2018-26 písemnou výtku podle § 30 odst. 3 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, za: I. dozor v trestní věci sp. zn. 4 ZN 2761/2017, v němž byla shledána závažná pochybení, a který

byl vyhodnocen jako neodůvodněný a nezákonný; a II. nerespektování výzvy žalované z 11. 6. 2018, aby se žalobkyně dostavila 15. 6. 2018 v 9:00 hodin do kanceláře vedoucí státní zástupkyně k projednání jejího postupu ve věci sp. zn. 4 ZN 2761/2017.

[3] Žalobkyně podala proti výtce žalobu ke Krajskému soudu v Brně, který výtku zrušil a vrátil věc žalované k dalšímu řízení. Důvodem zrušení byla skutečnost, že ve vztahu ke skutku II nebyla dodržena procesní práva žalobkyně. Ta totiž neměla reálnou možnost vyjádřit se k případnému udělení výtky za to, že se nedostavila k projednání věci k žalované. Výtku nebylo možné zrušit toliko ve vztahu ke skutku II, neboť žalobkyni byla udělena jedna výtka za dva skutky. Představovala-li výtka „trest“ uložený za oba skutky, nemůže takové potrestání přetrvat, dospěje-li soud k závěru, že ve vztahu ke skutku II nebyla dodržena procesní práva žalobkyně. Pokud totiž neobstojí závěr žalované o důvodnosti obou vytýkaných skutků, neobstojí ani závěr o „trestu“ v podobě výtky udělené souhrnně za oba dva skutky.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalobkyně

[4] Proti rozsudku krajského soudu podala žalovaná (dále „stěžovatelka“) kasační stížnost.

[5] Namítá, že požadavek na seznámení se s poklady před udělením výtky by neměl být uplatňován za všech okolností, ale mělo by být zkoumáno, zda bylo skutečně zasaženo do práv žalobkyně a zda žalobkyně měla reálnou možnost nějak změnit názor své nadřízené. Krajský soud nevysvětlil a žalobkyně netvrdí a neprokazuje, jaká její konkrétní práva nebo povinnosti byly výtkou dotčeny ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s.

[6] Státní zastupitelství je orgánem moci výkonné vybudovaným na hierarchickém principu, takže je povinností podřízených dostavit se k nadřízenému, ledaže jim v tom brání důležité okolnosti, o čemž jsou povinni svého nařízeného bez prodlení informovat. Žalobkyně porušila pracovní kázeň v širším slova smyslu tím, že se odmítla dostavit ke své nadřízené a nerespektovala její přímý pokyn, čímž porušila nejen své povinnosti obecně, ale i povinnosti státního zástupce podle § 24 zákona o státním zastupitelství. Je správný názor krajského soudu v bodě 54 napadeného rozsudku, podle něhož nelze důvody, proč se žalobkyně k jednání nedostavila, považovat za ospravedlnitelné. Není naopak správný názor krajského soudu vyslovený v bodě 58 jeho rozsudku, podle něhož dostavit se k jednání bylo za daných okolností *právem* žalobkyně. Způsob, jakým žalobkyně půl hodiny před naplánovaným setkáním stěžovatelce sdělila, že se na jednání nedostaví, a důvody, kterými to odůvodnila, jsou výrazem neúcty žalobkyně ke stěžovatelce a k autoritám vůbec.

[7] Žalobkyně v emailu uvedla důvody, pro které se odmítla dostavit, a kdyby měla důvody další, jistě by je jako zkušená státní zástupkyně uvedla. Jakékoliv další projednávání těchto důvodů by bylo zcela formalistické, nedůvodné a znamenalo by prodlužování věci. Lpění na formálních požadavcích i v takto zřejmých případech by znamenalo, že by vedoucí státní zástupce ztratil možnost rychle reagovat na zjištěné nedostatky a dát adresátu výtky bez zbytečných průtahů možnost vytýkané nedostatky odstranit.

pokračování

[8] Stěžovatelka tedy neměla povinnost před udělením výtky žalobkyni vyrozumívat o tom, že sdělení v citovaném emailu považuje za nedostatek a poklesek, neboť žalobkyni muselo být zcela zřejmé, že její jednání nezůstane bez adekvátní reakce. Není správný názor krajského soudu, podle něhož udělení výtky za odmítnutí pokynu nadřízeného dostavit se k jednání, a to pouhou půl hodinu před tímto jednáním (navíc prostřednictvím emailu se sdělením, že podřízený nemá důvod se ke svému nadřízenému dostavit), „nelze označit za běžně očekávatelný postup vůči řadovému státnímu zástupci ze strany vedoucí státní zástupkyně“. Státní zástupci jsou erudovanými odborníky v oblasti práva a žalobkyni muselo být zřejmé, že nedostavení se k nadřízenému bez závažného důvodu nebo náležité omluvy bude mít následky.

[9] I když žalobkyně i krajský soud konstatovali, že se před vydáním výtky nepoužije část druhá a třetí správního řádu, krajský soud v podstatě požaduje, aby stěžovatelka i v případě porušení pracovní kázně v širším slova smyslu dodržela a použila ustanovení, která jsou obsažena právě v druhé části správního řádu, tj. aby žalobkyni seznámila s podklady řízení podle § 36 odst. 3 věta první správního řádu.

[10] I kdyby mělo být před udělením výtky zahájeno formální kázeňské řízení a i kdyby měl mít účastník možnost seznámit se s podklady řízení podle § 36 odst. 3 správního řádu, v projednávané věci by chybějící možnost seznámit se s podklady nezakládala vadu s vlivem na zákonnost výtky. Pouhý nedostatek některé ze základních náležitostí rozhodnutí totiž nemůže sám o sobě způsobit neplatnost rozhodnutí; tento nedostatek musí dosahovat určité intenzity. V projednávané věci by formální vyrozumění o snaze vyřešit nedostavení se k nadřízenému nemělo žádný vliv na vyslovení výtky. Žalobkyně v emailu z 15. 6. 2018 uvedla důvody, pro které se nedostavila, a je zřejmé, že by nic dalšího dodat nemohla a výtka za nerespektování pokynu nadřízeného by byla v každém případě udělena.

[11] Stěžovatelka rovněž polemizuje se závěry vyslovené v usnesení rozšířeného senátu NSS z 10. 7. 2018, čj. 9 As 79/2016-41, č. 3779/2018 Sb. NSS. Tvrdí, že nedopadají na výtku za nedostavení se k nadřízenému. Výtka udělená žalobkyni se vztahuje ke dvěma skutkům, z nichž jeden se skutečně dotýká veřejné správy (porušení povinnosti vykonávat řádně dozor v trestním řízení), ale druhý se dotýká porušení pracovní kázně (nedostavení se k nadřízenému), čehož se může dopustit jakýkoliv zaměstnanec i mimo veřejnou správu. Existuje rozpor v hodnocení výtky ze strany Nejvyššího správního soudu a Nejvyššího soudu, který v případě úředníků státní služby nepovažuje výtku za soudně přezkoumatelnou, neboť není sankcí, plní jen výchovnou funkci a nedotýká se subjektivních práv osob. Není přípustné, aby se na jeden a týž institut nahlíželo různě podle toho, jaký soud věc řeší. Soudní přezkum výtky je vyloučen již z toho důvodu, že by tím byla mimo jiné založena diskriminace jiných pracovníků moci výkonné. Má-li být výtka uznána jako soudem přezkoumatelné rozhodnutí vytvářející v případě státních zástupců překážku věci rozhodnuté (*ne bis in idem*) v rovině kárného trestání, pak taková výtka bude mít charakter stejné překážky i pro řízení trestní, což však judikatura Nejvyššího soudu vylučuje. Pokud jde o otázku, zda výtka představuje překážku *ne bis in idem*, stěžovatelka souhlasí, že udělením výtky by došlo k překážce v řízení, avšak pouze za situace, kdyby byla výtka soudem uznána jako rozhodnutí v rámci správního trestání srovnatelné s důtkou. Zde se ale o takový případ nejedná, jde jen o překážku spočívající

v pravomocném skončení věci. Z toho důvodu krajskému soudu nic nebránilo zrušit výtku za skutek II a ponechat v platnosti výtku za skutek I.

[12] Přiznání plné náhrady nákladů řízení žalobkyni krajským soudem je nepřiměřené. Vzhledem k tomu, že se věc týkala dodržení povinností v trestním řízení a povinností podle zákona o státním zastupitelství, které byly žalobkyni jako státní zástupkyni dobře známé, žalobkyně nepotřebovala právního zástupce a náklady na něj vynaložené tedy nelze považovat za účelně vynaložené. Navíc byla žalobkyně úspěšná pouze s jedním žalobním bodem. Z tohoto důvodu měl krajský soud podle § 60 odst. 7 s. ř. s. náhradu nákladů žalobkyni nepřiznat, popř. přiměřeně snížit. Týž senát krajského soudu v jiné věci týkající se týchž účastníků vedené pod sp. zn. 30 A 137/2018 zamítl žalobu žalobkyně ohledně jiné výtky a nepřiznal úspěšné žalované (stěžovatelce) nárok na náhradu nákladů řízení právě z výše uvedených důvodů. V obou případech jde o státní zástupce se stejnou odbornou kvalifikací, takže dané rozlišování není odůvodněné.

[13] Žalobkyně ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl. Nedostavení se k jednání nebylo výrazem nedostatku úcty či respektu k autoritám. Zákon stěžovatelce nedává kompetenci pozvat žalobkyni k projednání konkrétního právního názoru. Rozšířený senát v usnesení čj. 9 As 79/2016-41 rozhodl, že výtky je soudně přezkoumatelným rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s. Nelze souhlasit s polemikou stěžovatelky, podle níž v případě výtky neexistuje veřejné subjektivní právo. Tímto právem je totiž právo na řádný výkon funkce státního zástupce. Z ničeho také nelze dovodit závěr stěžovatelky, podle něhož se usnesení rozšířeného senátu použije jen na některé druhy výtek, přičemž výtky udělené žalobkyni je jiným případem. Zcela nepřipadné je srovnání formalizované výtky udělované regulovaným právníkem profesím s vlastní veřejnoprávní úpravou a výtky udělované v režimu obecného pracovního práva jako práva soukromého. Ze závěrů rozšířeného senátu jednoznačně vyplývá, že před udělením výtky musí státní zástupce dostat prostor k vyjádření.

[14] V další části svého vyjádření žalobkyně polemizuje se závěry krajského soudu ohledně skutku I. Má za to, že státní zástupce nemůže být v rámci výkonu své funkce kárně (ani výtkou) sankcionován za svůj právní názor. Není správný ani názor krajského soudu, podle něhož mohla žalobkyně udělení výtky za skutek I očekávat. Žalobkyně se kromě toho z účasti na daném jednání omluvila. Není správný závěr krajského soudu, podle něhož byla omluva nedostatečná. Již v žalobě žalobkyně uvedla, že o daném vazebním zasedání byla informována na poslední chvíli a potřebovala tedy čas na přípravu. Krom toho jsou závěry krajského soudu ke skutkům I a II výtky v logickém rozporu. Pokud chtěla stěžovatelka na jednání s žalobkyní projednat výtku, pak nedostavení se není proviněním, za které lze někoho kárně potrestat. Šlo by v takovém případě jen o nevyužití práva vyjádřit se k případné výtce. Proto by nemohl být skutek II považován za postižitelný. Naopak pokud neměla být projednávána výtky, ale jen procesní postup ve věci 4 ZN 2761/2017, pak ovšem chybí být jen snaha o projednání výtky za skutek I.

[15] Stěžovatelka v replice navrhuje, aby se Nejvyšší správní soud nezabýval polemikou stěžovatelky se závěry krajského soudu ohledně skutku I, neboť se k těmto závěrům nevztahovala žádná kasační námitka. Setrvává na argumentaci, podle níž je státní zástupce povinen dostavit se k nadřízenému, je-li k tomu vyzván. Nejvyšší správní soud by se měl

pokračování

rovněž zabývat aktuální judikaturou Evropského soudu pro lidská práva ohledně kárného řízení ve věcech soudních exekutorů, která je uplatnitelná i na státní zástupce.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[16] Kasační stížnost není důvodná.

[17] Podle § 30 odst. 3 zákona o státním zastupitelství platí, že *drobné nedostatky a poklesky může vedoucí státní zástupce státnímu zástupci písemně vytknout, aniž by podal návrh na zahájení kárného řízení.*

[18] Spornou otázkou v projednávané věci je porušení procesních práv žalobkyně spočívající v tom, že neměla možnost vyjádřit se k případnému udělení výtky za to, že se 15. 6. 2018 nedostavila k jednání se stěžovatelkou (skutek II). Toto porušení bylo jediným důvodem, proč krajský soud zrušil napadenou výtku, proti čemuž nyní stěžovatelka brojí kasační stížností. Otázkami, které vznesla žalobkyně ve vyjádření ke kasační stížnosti ohledně skutku I, se Nejvyšší správní soud zabývat nemohl.

[19] Úvodem je třeba připomenout, že právní povahu výtky podle § 30 odst. 3 zákona o státním zastupitelství, jakož i její soudní přezkoumatelnost vyjasnil rozšířený senát NSS v usnesení čj. 9 As 79/2016-41. Tato výtka je rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s. Soudní ochrana proti ní proto musí být poskytnuta formou žaloby proti rozhodnutí podle § 65 a násl. s. ř. s. Na její udělování se použijí (pouze) základní zásady činnosti správních orgánů podle § 2 až 8 správního řádu a její udělení zapovídá postih pro stejný skutek v kárném řízení (*ne bis in idem*).

[20] Závěry vyslovenými v usnesení rozšířeného senátu je nyní rozhodující senát vázán (§ 17 odst. 1 s. ř. s. *a contrario*, rozsudek NSS z 29. 9. 2010, čj. 1 As 77/2010-95). Podstatná část kasační argumentace je v podstatě pokusem o zpochybnění těchto závěrů. Otázky, které stěžovatelka ve vztahu k charakteru výtky považuje za nevyřešené, však již Nejvyšší správní soud v daném usnesení buď přímo vyjasnil, nebo z něj lze odpovědi na ně dovodit. Závěry rozšířeného senátu přitom dopadají na každou výtku udělenou podle § 30 odst. 3 zákona o státním zastupitelství, a to nezávisle na tom, za jaký typ „drobného nedostatku či poklesku“ ve smyslu daného ustanovení je výtka udělena. Není proto relevantní rozlišování zastávané stěžovatelkou mezi skutky, které se dotýkají veřejné správy, a těmi, které se vztahují k pracovní kázi. Žalobní legitimace ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. tedy žalobkyni svědčila. S ohledem na to, že se výtka uděluje právě za drobné nedostatky či poklesky, je v zásadě vyloučena kolize s případným trestním řízením, které se dovolává stěžovatelka. Podle rozšířeného senátu má udělování výtky státním zástupcům (jakož i soudcům, notářům a soudním exekutorům) veřejnoprávní povahu, takže argumentace judikaturou Nejvyššího soudu vztahující se k zákoníku práce je také nepřípadná.

[21] Pokud jde o samotnou otázku, zda byla před vydáním výtky, pokud jde o skutek II, porušena procesní práva žalobkyně, Nejvyšší správní soud má ve shodě s krajským soudem za to, že k takovému porušení došlo.

[22] I v této konkrétní otázce je třeba vycházet z usnesení čj. 9 As 79/2016-41, v němž rozšířený senát dospěl k závěru, že předpokladem pro udělení výtky podle § 30 odst. 3 zákona o státním zastupitelství je „*možnost předešlého „slyšení“ dotčené osoby, v němž se může*

vyjádřit k vymezenému skutku ... Vyjádření osoby, jíž má být výtka udělena, byť rovněž neformálně učiněné, ale z praktických důvodů zachycené a zaznamenané, je tedy důležité pro správné vymezení skutku a jeho právního posouzení v ukládané výtce“ (bod 71 usnesení). To, že musí státní zástupce dostat prostor k vyjádření, vyplývá přímo z nutnosti respektovat základní zásady činnosti správních orgánů podle § 2 až 8 správního řádu, takže argumentace stěžovatelky odkazem na § 36 odst. 3 správního řádu, který se na postup před udělením výtky skutečně neuplatní, není případná.

[23] Ve věci není sporné, že žalobkyně neměla prostor k vyjádření ohledně výtky, pokud jde o skutek II. Stěžovatelka v podstatě tvrdí, že žalobkyně takový prostor nepotřebovala, neboť by v rámci vyjádření nemohla uvést nic, co by mohlo názor stěžovatelky změnit, a vše, co uvést mohla a chtěla, již uvedla v emailu z 15. 6. 2018.

[24] Nejvyšší správní soud má za to, že s takto paušálním pohledem na věc nelze souhlasit. Nelze totiž předjímat, co by mohla žalobkyně uvést poté, co by se dozvěděla, že by nedostavení se k jednání mohlo být samo o sobě považováno za důvod pro udělení výtky. S ohledem na obsah daného emailu mohla mít důvodně za to, že se z účasti na jednání řádně omluvila. Nemuselo jí tak být zřejmé, že samotné nedostavení se k jednání povede k udělení výtky. V daném emailu navíc uvedla, byť nad rámec, že jí v účasti na jednání brání vazební zasedání konající se týž den od 10:00 hodin a další veřejné zasedání začínající v 10:45 hodin, na něž se musela připravit. Nelze vyloučit, že by v rámci vyjádření k vytýkanému jednání mohla tuto situaci blíže osvětlit či zdůraznit příslušné praktické důvody, které jí z jejího pohledu v účasti na jednání ve stanovený den a čas bránily (v žalobě například uváděla, že o vazebním zasedání byla informována na poslední chvíli). Mohla blíže vysvětlit, proč považuje daný email za řádnou omluvu, která vylučuje posoudit nedostavení se k jednání jako nedostatek či poklesek.

[25] Povinnost dát státnímu zástupci před udělením výtky prostor k vyjádření rozšířený senát dovodil obecně, bez vazby na povahu či závažnost vytýkaného jednání, v němž je ze strany vedoucího státního zástupce spatřován nedostatek či poklesek ve smyslu § 30 odst. 3 zákona o státním zastupitelství. Na rozsah povinnosti dát státnímu zástupci prostor k vyjádření k vytýkanému jednání tedy nemůže mít vliv to, že vedoucí státní zástupce považuje vytýkané jednání za zcela jasné porušení povinností státního zástupce.

[26] To, co se může vedoucímu státnímu zástupci jevit jako pouhé formalistické cvičení, je totiž z hlediska dodržení základních zásad činnosti správních orgánů důležité pro správné vymezení skutku a jeho právní posouzení v ukládané výtce. K obavám stěžovatelky z přílišné rigidity postupu předcházejícího udělení výtky lze dodat, že vedoucí státní zástupce může využít i jiné flexibilnější a méně formální manažerské nástroje (srov. bod 70 usnesení čj. 9 As 79/2016-41). Podle rozšířeného senátu udělení výtky podle § 30 odst. 3 zákona o státním zastupitelství jistou míru formalizace, byť zcela minimální, vyžaduje.

[27] Ze shora uvedených důvodů nemůže obstát ani argumentace, že i kdyby bylo neumožnění vyjádření procesní vadou, jednalo by se o vadu bez vlivu na zákonnost výtky. V době udělení výtky, pokud jde o skutek II, totiž nebylo možné vycházet z toho, že nemohou existovat důvody pro ospravedlnění nedostavení se k jednání.

pokračování

[28] Nejvyšší správní soud dodává, že výše uvedené závěry, které potvrzují rozsudek krajského soudu v rozsahu, v němž je nyní přezkoumáván, nejsou v napětí s názorem krajského soudu uvedeným v bodě 54 jeho rozsudku, podle něhož „[d]ůvody *nedostavení se k projednání dne 15. 6. 2018 tak podle soudu nelze považovat za ospravedlnitelné*“. Krajský soud se totiž v dané pasáži v podstatě vyjadřoval k otázce, zda žalobkyně měla reálnou možnost vyjádřit se k vytýkanému jednání, pokud jde o skutek I, přičemž dospěl k závěru, že jelikož se žalobkyně k jednání bez ospravedlnitelných důvodů nedostavila, připravila se tím o možnost seznámit se s názorem stěžovatelky před vydáním výtky, jakož i o možnost přednést své vyjádření. Co se ovšem týče důvodů udělení výtky, pokud jde o skutek II, krajský soud jednoznačně uvedl v části rozsudku, která se této otázky přímo týkala, že nepředjímá, zda byly takové důvody dány (bod 80 rozsudku). V této souvislosti je třeba korigovat dílčí závěr krajského soudu učiněný v bodě 58 jeho rozsudku, podle něhož pokud žalobkyně nevyužila svého práva dostavit se k jednání a vyjádřit se k vytýkanému jednání, nelze v tom spatřovat porušení zákona o státním zastupitelství. Takový závěr je totiž – v souladu s tím, co krajský soud uvedl v bodě 80 svého rozsudku – předčasný.

[29] Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem dodává, že jestliže byla udělena jedna výtka za dva samostatné skutky, musí mít porušení procesních práv žalobkyně, pokud jde o jeden z těchto skutků, za následek zrušení výtky jako celku. Úvaha, zda případně přetrvávají důvody pro udělení výtky i pouze a jen ve vazbě na skutek I, totiž přísluší správnímu orgánu (stěžovateli), nikoli soudu.

[30] Pokud jde o argumentaci stěžovatelky týkající se náhrady nákladů řízení, Nejvyšší správní soud nejprve připomíná, že v projednávané věci přezkoumává nyní napadený rozsudek krajského soudu, nikoli rozsudek Krajského soudu v Brně z 26. 11. 2020, čj. 30 A 137/2018-98, na který stěžovatelka odkazuje. Z hlediska rozhodnutí o náhradě nákladů řízení před správními soudy není rozhodující, zda na jedné nebo obou stranách sporu vystupuje osoba s právníkým vzděláním či nikoli, nýbrž to, zda daná osoba vystupuje v roli žalovaného správního orgánu či žalobce. Vystupuje-li stěžovatelka v řízení v roli městské státní zástupkyně v Brně, tj. vedoucí státní zástupkyně, která uplatňuje pravomoc udělovat státním zástupcům výtky podle § 30 odst. 3 zákona o státním zastupitelství, činí tak jako orgán veřejné moci, přičemž lze předpokládat, že jako osoba s právníkým vzděláním na vedoucí pozici v rámci soustavy státního zastupitelství je schopna kvalifikovaně hájit svá rozhodnutí, práva a zájmy, aniž musí využívat právní pomoci advokátů. Náklady řízení jsou v dle konstantní judikatury v těchto situacích považovány za neúčelné (srov. obdobně rozsudek NSS z 30. 10. 2012, čj. 2 As 104/2012-35, č. 2755/2013 Sb. NSS). Toto pravidlo se ale na žalobkyni neuplatní, neboť v řízení nevystupuje v roli orgánu veřejné moci, ale v roli osoby, o jejíž právech a povinnostech bylo úkonem správního orgánu rozhodováno. To, že je žalobkyně osobou s právníkým vzděláním, naopak není překážkou pro to, aby mohly být náklady vynaložené na právní zastoupení posouzeny jako náklady účelně vynaložené. Účastníka nelze sankcionovat tím, že mu nebude přiznána část nákladů odpovídající výši odměny advokáta jen s odůvodněním, že se s ohledem na své právníké vzdělání mohl hájit sám. Je třeba důsledně rozlišovat, zda je právní zastoupení advokátem využitím v čl. 37 odst. 2 a 3 Listiny základních práv a svobod zaručeného práva na právní pomoc před soudy, které náleží každému, tj. i osobám s právníkým vzděláním vykonávajícím advokátní činnost (srov. nález Ústavního soudu z 19. 7. 2007, sp. zn. II. ÚS 187/06), či se již jedná spíše o jeho

zneužití na úkor protistrany za účelem pouhého zvýšení nákladů řízení (srov. nález Ústavního soudu z 25. 3. 2014, sp. zn. I. ÚS 3819/13). Žádné konkrétní okolnosti svědčící o zneužití práva na právní zastoupení (jako např. zvolený zástupce „z opačného konce republiky“, účelové prodlužování řízení, zastoupení ve zcela banální věci či zcela zřejmá snaha zvýšit náklady řízení protistraně apod.) stěžovatelka v projednávané věci netvrdila a ani soudu ze spisu takové okolnosti nevyplynuly. Nejvyšší správní soud doplňuje, že žalobkyně byla v řízení před krajským soudem plně procesně úspěšná, neboť dosáhla zrušení rozhodnutí stěžovatelky. Z tohoto důvodu jsou nerelevantní úvahy stěžovatelky vycházející z toho, že žalobkyně byla úspěšná pouze s jediným žalobním bodem.

[31] Nejvyšší správní soud závěrem dodává, že k vyřešení sporné otázky nebylo v žádném směru nutné zabývat se povahou kárného řízení ve věcech státních zástupců ve světle judikatury Evropského soudu pro lidská práva.

IV. Závěr a náklady řízení

[32] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že žádná z uplatněných kasačních námitek není důvodná, a proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[33] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka byla v řízení o kasační stížnosti neúspěšná, právo na náhradu nákladů řízení jí nenáleží. Nejvyšší správní soud přiznal úspěšné žalobkyni náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti v podobě odměny jejího zástupce. Odměna jí náleží za jeden úkon právní služby ve výši 3 100 Kč [§ 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu], a to za vyjádření ke kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Pokud jde o náhradu hotových výdajů zástupce, ta je stanovena paušálně v § 13 odst. 3 advokátního tarifu, a to ve výši 300 Kč za každý úkon právní služby. Celkem tedy odměna a náhrada hotových výdajů činí 3 400 Kč. Vzhledem k tomu, že zástupce žalobkyně je plátcem DPH, je třeba uvedenou částku zvýšit o odpovídající DPH ve výši 21 % (tj. o 714 Kč) na 4 114 Kč. Tuto částku je stěžovatelka povinna žalobkyni zaplatit do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího zástupce.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 12. srpna 2022

Jitka Zavřelová
předsedkyně senátu